

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 291/12**

mun. Chișinău

09.12.2020

Inspector superior de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Caraman Tatiana, director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, IDNP: [REDACTED], născută la [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 08.07.2020, în condițiile alin. (1) al art. 30 din din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor a fost repartizată aleatoriu spre verificare prealabilă sesizarea nr. J-236/20 din 13.06.2020.

Potrivit sesizării, dna Caraman Tatiana, director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău ar fi angajat în cadrul instituției pe care o administrează rudele de gradul I (fiul- [REDACTED], cumnatul - [REDACTED], sora - [REDACTED], sora - [REDACTED], cumnatul - [REDACTED], [REDACTED]) în diverse funcții, fapt care presupune încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

La 22.07.2020, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 338/12, în privința dnei Caraman Tatiana, director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-12/3339 din 22.07.2020, recepționată la 24.07.2020 conform avizului de recepție nr. DS9350328924AS, dna Caraman Tatiana a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În cadrul controlului, la materialele existente au mai fost comasate sesizările nr. 5482 din 28.07.2020, nr. G-380/20 din 05.08.2020, nr. G-413/20 din 17.08.2020 și 19.08.2020, nr. G-471/20 din 03.09.2020, nr. G-528/20 din 15.09.2020, în care se redau eventuale încălcări de către dna Caraman Tatiana a regimului juridic al conflictelor de interese, vizînd în cele din urmă același obiect și aceeași motivare.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din registrul informațional de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate), registrul declarațiilor privind conflictele de interese înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 51 la 12.09.2018 și solicitate Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău (solicitățile nr. 04-12/3340 din 22.07.2020 și nr. 04-12/4803 din 13.10.2020), Ministerului

Educație, Cultură și Cercetări al RM (solicitarea nr. 04-12/3341 din 22.07.2020), Agenției Servicii Publice a RM (solicitarea nr. 04-12/3342 din 22.07.2020), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin scrisoarea nr. 10-09/4093 din 03.08.2020, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. 5646 la 04.08.2020, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/3341 din 22.07.2020, **Ministerul Educației, Cultură și Cercetări al RM** a expediat copiile autentificate a următoarelor acte:

- *Ordinul ME nr. 134-p din 28.11.2016 cu privire la numirea în funcție a dnei Caraman Tatiana;*

- *Contractul individual de muncă nr. 25 din 28.11.2016, încheiat între ME și dna Caraman Tatiana;*

Prin scrisoarea nr. 5953, înregistrată în cadrul Autorității la 14.08.2020 și scrisoarea nr. 8508, înregistrată în cadrul Autorității la 09.11.2020, **Școala profesională nr. 9 din mun. Chișinău** a expediat copiile autentificate a mai multor acte dintre care cu referire la obiectul controlului a prezentat următoarele:

- *Ordinul ȘP nr. 01-6/56^b din 30.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care este vizat [redacted];*

- *Contractul individual de muncă nr. 136 din 08.10.2018, încheiat cu [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 01-06/112 din 31.01.2018 cu privire la acordarea concediului anual, în care este vizat [redacted];*

- *Contractul individual de muncă nr. 134 din 03.09.2018, încheiat cu [redacted];*

- *Acordul suplimentar nr. 1 din 02.09.2019 la contractul individual de muncă nr. 134 din 03.09.2018, încheiat cu [redacted];*

- *Contractul nr. 41 din 01.04.2018 de cazare în căminul nr. 2 al Școlii profesionale nr. 9, mun. Chișinău, încheiat cu [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 01-06/101 din 21.12.2017 referitor la acordarea concediului pentru îngrijirea copilului dnei [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 87 din 10.09.2019 cu privire la salarizare, în care este vizată dna [redacted];*

- *Cererea dnei [redacted] din 02.09.2019 cu privire la angajarea în funcție, vizată/semnată de către dna Caraman Tatiana, directorul ȘP nr. 9;*

- *Contractul nr. 38 din 01.04.2018 de cazare în căminul nr. 2 al Școlii profesionale nr. 9, mun. Chișinău, încheiat cu [redacted];*

- *Contractul individual de muncă nr. 67 din 01.09.2017, încheiat cu [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 01-06/50 din 02.07.2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care este vizat [redacted];*

- *Contractul individual de muncă nr. 100 din 01.03.2018, încheiat cu [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 01-6/51^b din 02.07.2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 30 din 28.06.2019 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 10 din 30.06.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [redacted];*

- *Ordinul ȘP nr. 01-6/56^a din 30.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [redacted];*

- *Regulamentul intern de organizare și funcționare al ȘP Nr. 9 din mun. Chișinău, discutat și aprobat la ședința Consiliului profesoral prin procesul verbal nr. 131 din 10.01.2019.*

În urma consultării Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, precum și potrivit informației parvenite de la Agenția Servicii Publice a RM prin scrisoarea nr. 01/4694 din 04.08.2020, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/3342 din 22.07.2020, s-au stabilit relațiile de persoane apropiate ale dnei Caraman Tatiana după cum urmează:

- dl [redacted], a.n. [redacted], IDNP: [redacted] (fiu);

- dna [redacted], a.n. [redacted], IDNP: [redacted] (soră);

- dna [redacted], a.n. [redacted], IDNP: [redacted] (soră);

- dl [redacted], a.n. [redacted], IDNP: [redacted] (cumnat);

- dl [redacted], a.n. [redacted], IDNP: [redacted] (cumnat).

De menționat că în cadrul controlului nu a fost posibilă stabilirea relațiilor de persoane apropiate ale dnei [REDACTED] și dlui [REDACTED], care au fost vizate în sesizare de altfel, în raport cu dna Caraman Tatiana, director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău.

Coroborând toate informațiile reflectate mai sus, inspectorul de integritate atestă următoarele:

- Prin ordinul ME nr. 134-p din 28.11.2016 cu privire la numirea în funcție, dna Caraman Tatiana a fost numită în funcția de director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, cu începere de la 29.11.2016, pe o perioadă de 5 ani.

În acest sens, între Ministerul Educației al RM și dna Caraman Tatiana a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 25 din 28.11.2016.

Potrivit art. 15, alin. (1), lit. g) din Codul educației al RM nr. 152 din 17.07.2014, „În conformitate cu structura învățământului, instituțiile de învățământ se clasifică după cum urmează: **instituție de învățământ profesional tehnic secundar – școală profesională**”.

Art. 69, alin. (1) și alin. (2) din același cod stipulează că „Instituțiile de învățământ profesional tehnic **sînt subordonate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării** și, după caz, organelor centrale de resort”; „Instituțiile de învățământ profesional tehnic funcționează în baza unui regulament propriu, elaborat în conformitate cu regulamentul-cadru aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării”.

În conformitate cu art. 70, alin. (1), lit. a) și art. 71, alin. (1) din Codul educației al RM nr. 152 din 17.07.2014, „Personalul din învățământul profesional tehnic se constituie din **personal de conducere**”, iar „**funcțiile de conducere sînt: director, director adjunct, șef de secție**”.

Potrivit pct. 3 din Regulamentul intern de organizare și funcționare al ȘP Nr. 9 din mun. Chișinău, discutat și aprobat la ședința Consiliului profesoral prin procesul verbal nr. 131 din 10.01.2019 „Școala profesională nr. 9 este o **instituție de învățământ profesional tehnic publică...**”.

În conformitate cu prevederile art. 3, alin. (1), lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dna Caraman Tatiana, exercitînd funcția de director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale.*

În baza informațiilor acumulate, inspectorul de integritate a stabilit că dna Caraman Tatiana, director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoane apropiate – (fiul) [REDACTED], (surorile) [REDACTED] și [REDACTED], (cumnații) [REDACTED] și [REDACTED], a rezolvat cereri, a emis/semnat acte administrative și juridice în privința acestora, după cum urmează:

- Ordinul ȘP nr. 01-6/56^a din 30.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTED];

- Ordinul ȘP nr. 01-6/56^b din 30.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care este vizat [REDACTED];

- Contractul individual de muncă nr. 67 din 01.09.2017, încheiat cu [REDACTED];

- Ordinul ȘP nr. 01-06/101 din 21.12.2017 referitor la acordarea concediului pentru îngrijirea copilului dnei [REDACTED];

- Ordinul ȘP nr. 01-06/112 din 31.01.2018 cu privire la acordarea concediului anual, în care este vizat [REDACTED];

- Contractul individual de muncă nr. 100 din 01.03.2018, încheiat cu [REDACTED];

- Contractul nr. 41 din 01.04.2018 de cazare în căminul nr. 2 al Școlii profesionale nr. 9, mun. Chișinău, încheiat cu [REDACTED];

- Contractul nr. 38 din 01.04.2018 de cazare în căminul nr. 2 al Școlii profesionale nr. 9, mun. Chișinău, încheiat cu [REDACTED];

- Ordinul ȘP nr. 01-06/50 din 02.07.2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care este vizat [REDACTED];

- Ordinul ȘP nr. 01-6/51^b din 02.07.2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTED];

- Contractul individual de muncă nr. 134 din 03.09.2018, încheiat cu [REDACTED];

- Contractul individual de muncă nr. 136 din 08.10.2018, încheiat cu [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 30 din 28.06.2019 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. 1 din 02.09.2019 la contractul individual de muncă nr. 134 din 03.09.2018, încheiat cu [REDACTAT];
- Cererea din 02.09.2019 cu privire la angajarea în funcție a dnei [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 87 din 10.09.2019 cu privire la salarizare, în care este vizată dna [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 10 din 30.06.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT].

Așadar, se reține că dna Caraman Tatiana, fiind subiect al declarării, avea obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute la art. 11 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, prin asigurarea transparenței și a controlului public al activității și responsabilitatea individuală și exemplul personal. Or, obligațiile și responsabilitățile subiectului declarării, cu referire la regimul juridic al conflictelor de interese, sunt prevăzute expres în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un **interes personal** ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;*

***interes personal** este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;*

***persoană apropiată** este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);*

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ***conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Caraman Tatiana, exercitând funcția de director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, *era obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.*

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „*Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică*”.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „*Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul*

organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării*, în persoana dnei Caraman Tatiana, *îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii*.

Potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectului declarării, în persoana dnei Caraman Tatiana, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor*.

Conform art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7)*.

Potrivit pct. 52, lit. i) - j) din Regulamentul intern de organizare și funcționare al ȘP Nr. 9 din mun. Chișinău, discutat și aprobat la ședința Consiliului profesoral prin procesul verbal nr. 131 din 10.01.2019, „**directorul are atribuții de a asigura integritatea și de a asigura realizarea prevederilor legislației RM...**”.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-12/4802 din 13.10.2020, recepționată la 28.10.2020, dna Caraman Tatiana a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 09.11.2020, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. 8507 a fost înregistrat punctul de vedere al dnei Caraman Tatiana, în care a comunicat că: „*A fost numită în funcție în baza rezultatelor participării în concurs la 29.11.2016.*”

Persoanele menționate au fost angajate la serviciu în funcțiile deținute sau care le dețin nu de dînsa personal, argumentînd astfel: [redacted] – 01.09.2009, profesor de istorie; [redacted] – 03.09.2007, pedagog social; [redacted] – 01.09.2005, geografie; [redacted] – 01.09.2009, profesor tehnologie specială; [redacted] – 01.09.2009, profesor de istorie; [redacted] – 01.09.2015, îngrijitor calculatoare”.

Toate persoanele enumerate nu sunt în subordinea directorului, nu dețin funcții de conducere în instituție, sunt monitorizați și evaluați de directorii adjuncți în subordinea cărora se află și le monitorizează timpul de muncă fixat în tabelele de evidență.

Cu referire la fiul [redacted] angajat în funcție de șofer pe parcursul a 1,5 ani, menționează faptul că dînsa a avut nevoie de ajutor, deoarece directorul adjunct pentru gospodărie a fost bolnav (a avut cancer) și nu și-a permis să-l elibereze.

Împreună cu el a reușit să realizeze lucrurile planificate.

Doamnei [redacted] i s-a oferit suplimentar 0,5 unitate bibliotecar, deoarece are doar 0,5 unitate de profesor geografie.

Cu referire la anumite decizii luate personal în privința salariilor sau anumitor sporuri pentru cineva din persoanele numite, nu și-a asumat responsabilitatea deoarece salariile sunt calculate de contabilitate, iar sporurile de performanță se stabilesc/se propun de directorii adjuncți în subordinea cărora se află.

Despre obligativitatea acestor declarații s-a discutat la ședința organizată de Ministerul Educației, Cultură și Cercetări al RM, la care a fost prezent și dl ministru, [redacted] în luna februarie 2020. Din luna martie a fost în perioadă de pandemie.

Nu a declarat conflictele de interese, fapt pentru care își cere scuze”.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM, în scrisoare cu nr. 10-09/4093 din 03.08.2020, înregistrat în cadrul Autorității la 04.08.2020 cu nr. 5646, a comunicat că dna Caraman Tatiana, aflîndu-se în exercițiul funcției, **nu a informat MECC despre posibile situații de conflict de interese. Prin urmare, Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al MECC nu conține însemnări referitoare la acest caz.**

Mai mult ca atât, conform informației din sistemul de management a documentelor electronice „E-Management” al Autorității Naționale de Integritate, precum și a informației conținute în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate (anexate la dosarul de control), *nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către dna Caraman Tatiana, director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, prin care aceasta ar fi solicitat soluționarea cărorva conflicte de interese în care s-a aflat, pînă la rezolvarea cererilor, emiterea/semnarea actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate – (fiul) [REDACTED], (surorile) [REDACTED] și [REDACTED], (cumnații) [REDACTED] și [REDACTED].*

Prin urmare se atestă că dna Caraman Tatiana **nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictele de interese reale în care se afla.**

Analizînd minuțios cele relatate în punctul de vedere, inspectorul de integritate consideră că ***responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dnei Craman Tatiana, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.***

Necunoașterea legii, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărate și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Subsidiar, inspectorul de integritate menționează faptul că normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese reprezintă în sine norme imperative sau categorice adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Or, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

La caz, inspectorul de integritate a constatat într-un final ***nerespectarea de către dna Caraman Tatiana a acelor obligații imperative stabilite prin lege cu referire la modul, timpul de declarare și soluționare a situațiilor de conflicte de interese în care se afla, respectiv abținerea de la luarea oricăror decizii și admiterea consumării conflictelor de interese propriuzise prin soluționarea cererilor, semnarea actelor administrative și juridice în situații de conflict de interese, interesul personal într-un final rezultînd însăși din relațiile sale cu persoanele apropiate - (fiul) [REDACTED], (surorile) [REDACTED] și [REDACTED], (cumnații) [REDACTED] și [REDACTED].***

Pe de altă parte, interesul public este afectat de cel personal, deja în cazul în care obiectivitatea deciziei poate fi pusă la îndoială din cauza ***legăturilor de rudenie***, care pot crea situații de preferință.

Mai mult ca atât, însă-și dna Caraman Tatiana în punctul de vedere prezentat recunoaște că nu a declarat conflictele de interese, fapt pentru care se scuză.

Prin această afirmație, dna Caraman Tatiana admite într-o oarecare măsură, direct sau indirect existența conflictelor de interese reale în care s-a aflat în exercitarea funcției de director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău.

Inspectorul de integritate apreciază critic alegațiile dnei Caraman Tatiana precum că „...*Toate persoanele enumerate nu sunt în subordinea directorului...*”, or acestea și-ar fi găsit justificare în contextul în care, în privința dnei Caraman Tatiana s-ar fi examinat faptul respectării regimului juridic al restricțiilor, regim distinct de cel al conflictelor de interese.

Prin urmare, inspectorul de integritate consideră argumentele expuse de către dna Caraman Tatiana în punctul său de vedere ca fiind nefondate.

Potrivit art. 31 din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform art. 19, lit. b) din aceeași lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Potrivit art. 38, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

În conformitate cu art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Conform art. 23, alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.*

Potrivit art. 23, alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dna Caraman Tatiana, exercitând funcția de director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoanele apropiate – (fiul) [REDACTAT], (surorile) [REDACTAT] și [REDACTAT], (cumnații) [REDACTAT] și [REDACTAT], a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedecларarea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ soluționarea cererii, emiterea/semnarea actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate, după cum urmează:

- Ordinul ȘP nr. 01-6/56^a din 30.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 01-6/56^b din 30.06.2017 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care este vizat [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. 67 din 01.09.2017, încheiat cu [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 01-06/101 din 21.12.2017 referitor la acordarea concediului pentru îngrijirea copilului dnei [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 01-06/112 din 31.01.2018 cu privire la acordarea concediului anual, în care este vizat [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. 100 din 01.03.2018, încheiat cu [REDACTAT];
- Contractul nr. 41 din 01.04.2018 de cazare în căminul nr. 2 al Școlii profesionale nr. 9, mun. Chișinău, încheiat cu [REDACTAT];
- Contractul nr. 38 din 01.04.2018 de cazare în căminul nr. 2 al Școlii profesionale nr. 9, mun. Chișinău, încheiat cu [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 01-06/50 din 02.07.2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care este vizat [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 01-6/51^b din 02.07.2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTAT], [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. 134 din 03.09.2018, încheiat cu [REDACTAT];
- Contractul individual de muncă nr. 136 din 08.10.2018, încheiat cu [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 30 din 28.06.2019 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT];
- Acordul suplimentar nr. 1 din 02.09.2019 la contractul individual de muncă nr. 134 din 03.09.2018, încheiat cu [REDACTAT];
- Cererea din 02.09.2019 cu privire la angajarea în funcție a dnei [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 87 din 10.09.2019 cu privire la salarizare, în care este vizată dna [REDACTAT];
- Ordinul ȘP nr. 10 din 30.06.2020 cu privire la acordarea concediului de odihnă, în care sunt vizați [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT], [REDACTAT], fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6) și (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Caraman Tatiana, exercitând funcția de director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău, avînd interes personal rezultat din relațiile sale cu persoanele apropiate – (fiul) [REDACTAT], (surorile) [REDACTAT] și [REDACTAT], (cumnații) [REDACTAT] și [REDACTAT], a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ soluționarea cererii, emiterea/semnarea actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate, fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se sesizează Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu cu dna Caraman Tatiana, director al Școlii profesionale nr. 9 din mun. Chișinău.

3. Se decede, dna Caraman Tatiana din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie dna Caraman Tatiana în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Caraman Tatiana actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev,3, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA